

Motion till riksdagen

1989/90:Jo610

av Stina Eliasson och Martin Olsson (båda c)

Utbildningen av veterinärer

Veterinärer utbildas vid den veterinärmedicinska kliniken inom Sveriges Lantbruksuniversitet. Utbildningen sorterar under jordbruksdepartementet. Veterinärutbildningen är förlagd till Ultuna utanför Uppsala och tar 5 1/2 år i anspråk (220 poäng). Veterinärlinjen har 65 utbildningsplatser (av totalt 694 för lantbruksuniversitetet år 1989/90). Antalet utexaminerade per år ligger kring 60 stycken.

År 1988 fanns ca 1 500 veterinärer i yrkesverksamhet. Den största gruppen, 335, var distriktsveterinärer. Andra stora grupper var de privatpraktiserande veterinärerna (186 st) och anställda vid veterinärmedicinska fakulteten (140 st). Antalet nyutexaminerade, obefordrade veterinärer var 252 st. Antalet pensionärer (ingår inte i siffran 1 500) var 301 st. De statligt anställda veterinärerna fördelar sig på 83 s.k. veterinärdistrikt. Huvudman är lantbruksnämnden i vart och ett av landets 24 län. Länsveterinären är chef. Lantbruksnämnden har regionalt budgetansvar för veterinärverksamheten (medel från lantbruksstyrelsen). Distriktens bemanningsorter bestäms centralt av lantbruksstyrelsen, efter hörande av lantbruksnämnden. Beredskapsområdena som ibland kallas för jourområden bestäms däremot av distrikten själva.

Distriktsveterinärorganisationen har idag svårt att få sökande till sina tjänster. Speciellt märks detta i de norra delarna av vårt land. Lantbruksstyrelsen har vidtagit extraordinära åtgärder för att underlätta rekryteringen. I strävan efter att förbättra arbetsförhållandena för distriktsveterinärerna har satts som mål att beredskapsområdena skall kunna fördelas på så sätt att man tjänstgör endast var fjärde vecka (4-jour), men idag förekommer såväl 3-jour som 2-jour. Detta innebär mer obekväma arbetstid för veterinärerna och självklart helt ohållbart i längden. Varje år tillsätts inom distriktsorganisationen ca 20 nya veterinärer per år. Mot detta kan ställas att 4 - 5 veterinärer lämnar distriktsorganisationen varje år utan att detta beror på pensionering eller flyttning till annat distrikt. Nästan en fjärdedel av rekryteringen sammanhänger alltså med annan avgång från tjänsterna. Tendenserna inom kåren går mot större intresse för bl. a. anställning vid djursjukhusen.

Ett generationsskifte är på gång inom veterinärkåren. Det märks på flera sätt: dels ökar antalet kvinnliga veterinärer, dels får distriktsveterinärorganisationen svårare att hävda sig gentemot djursjukhusen m.m. Svårigheterna att rekrytera veterinärer till den statliga distriktsveterinärorganisationen har

alltså ökat, särskilt i norra Sverige. Med sämre bemanning ökar i sin tur arbetsbelastningen för dem som finns inom organisationen, vilket kan avskräcka nya sökande.

Mot. 1989/90
Jo610

Situationen när det gäller distriktsveterinärorganisationen i norra Sverige är oerhört pressad. Distriktsveterinärerna skall förutom att självklart stå till tjänst för bönder med djurbesättningar också tjänstgöra som regionvikarier, med ansvar för distrikt stora som hela landskap. Särskilt arbetsamt blir det bl.a. i renslaktstider, eftersom flera veterinärer även är förordnade som besiktningstveterinärer vid något renslakteri. Dessutom innehar en del av veterinärerna tjänst som besiktningstveterinär vid köttbesiktningebyråer.

I de norra länen är oron stor för framtiden när det gäller möjligheten att få veterinärdistriktet att fungera på bra sätt.

Från den 1 juli 1989 upphörde veterinärförmedlingen i Uppsala. På sikt skall troligen den regionala arbetsförmedlingen överta dessa uppgifter. Det finns risk för att t.ex. arbetssökande vikarier anmäler sig i sitt eget distrikt och vill ha arbete där och då förlorar även på det sättet de redan drabbade områdena kampen om vikarierna.

Enligt vår mening måste en ordentlig analys av veterinärsituationen göras, varvid särskilt förhållandena i de norra delarna av landet beaktas och ligga till grund för nödvändiga åtgärder.

Veterinär är ett s.k. legitimationsyrke. Det innebär bl.a. att det ställs höga krav på utbildningen för att legitimationen skall vara giltig i flera länder.

Utbildningssituationen på veterinärmedicinska fakulteten vid SLU är ansträngd. Det saknas ekonomiska medel för att kunna genomföra viktiga utbildningsmoment. Det leder till att studenter i vissa fall går miste om viktiga detaljer i utbildningen. Detta förhållande är oacceptabelt och måste innebära att utbildningen får utökade resurser.

För såväl lantbruket som djurskyddet och för att tillgodose livsmedelskontroll och annat är det av största vikt dels att det utbildas tillräckligt många veterinärer, dels att stimulansåtgärder och dylikt sätts in för att underlätta rekrytering till distriktsveterinärtjänster även i Norrland. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av ökad utbildning och ökade resurser till veterinärmedicinska fakulteten,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av åtgärder för bättre veterinärförsörjning i norra Sverige.

Stockholm den 25 januari 1990

Stina Eliasson (c)

Martin Olsson (c)